

Prameny správního práva

JUDr. Jana Jurníková, Ph.D.

Charakteristika pramenů správního práva

- Soubor pravidel chování, vyjádřených v určité právní formě (formální pramen)
- Společenské poměry, historické události, veřejné zájmy (materiální pramen)
- Navzájem se ovlivňují

charakteristika

- Správní právo:
- 1) normativně správní akty
- 2) normativní smlouvy
- 3) § 64 zák. č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu – role **negativního zákonodárce** (př. Nález ÚS – 276/2001 Sb., zrušení § 244 - 250s) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, se zrušuje dnem 31. prosince 2002)

Normativní správní akty

- Jsou výsledkem normotvorného procesu:
- A) orgán k tomu příslušný
- B) má stanovenou formu
- C) dodržen proces (návrh, hlasování)
- D) princip právní síly

Platnost

- Publikace v předepsané formě
- Stává se součástí právního řádu
- Ne závaznost pro veřejnost
- Závaznost pro tvorbu aktů nižší právní síly

Účinnost

- Utváří právní vztahy

- Nabývá dnem uvedeným v právním předpise nebo,
- 15 dnů ode dne vyhlášení
- Pozn: možno i dříve, pokud je zde naléhavý obecný zájem
- (zák. č. 309/1999 Sb., zák. č. 128/2000 Sb., zák. č. 129/2000 Sb.)

Členění pramenů

- Podle druhu orgánu:
- 1. ústřední orgány
 - - ústava a ústavní zákony
 - - zákony a zákonná opatření
 - - nařízení vlády a vyhlášky ministerstev
- 2. Místní orgány
 - - OZV a nařízení obcí a krajů

členění

- Prvotní a odvozené
- 1. Prvotní
 - - zákony a zákonná opatření, OZV
- 2. odvozené
 - - nařízení vlády a vyhlášky ministerstev
 - - nařízení obcí a krajů

Druhy

1. Ústava a ústavní zákony

- ústavní normy upravují postavení veřejné správy, její kompetenci a pozici adresátů jejich působení
- nejvyšší právní síla – stabilita
- - role ústavního soudnictví

Druhy

➤ 2. Zákony

- hlavní pramen vnitrostátního práva
- Parlament ČR
- Výhrada zákona – např. daně a poplatky

Podzákonné PP

- Atribut výkonné moci,
- *Znaky*:
- rychlost,
- specializace,
- pružnost (možnost kdykoli změnit nebo zrušit)

Podzákonné PP

- - vláda – nařízení (čl. 78)
- - ústřední správní úřady – vyhlášky (čl. 79 odst. 3)
- USC – nařízení a OZV
- Vlastnosti : obecnost, podzákonnost, jednostrannost

Působnost

- Vymezena okruhem vztahů, v nichž správní orgány vykonávají svoji pravomoc
- **A) Místní**
- Ohraničuje působnost prostorově
- Odvozena od působnosti orgánu, který PP vydal
- Výjimka: užší působnost – regulace části území – př. hlavní město Praha, vojenské újezdy

působnost

- **B. Časová**
- Platnost x účinnost
- Zásady:
- Lex posterior derogat priori
- Lex posterior generalis non derogat legi priori speciali

Působnost

- **C) Osobní**
- - okruh osob, na něž se vztahují dané PP
- - pobývající osoby na území ČR – všechny
- - cizinci

- - SO
- - určité okruhy – živnostníci, studenti vysokých škol

Působnost

- **D) Věcná**
- Předmět právní úpravy
- Správa na úseku obrany, školství, vnitřní správy

Správní uvážení

- S existencí určitého skutkového stavu není jednoznačně spojen jediný nutný právní následek
- Může být obsažen jak v hypotéze, tak dispozici i sankci
- Diskreční pravomoc
- SO volí jedno z více řešení předvídaných právní normou

Správní uvážení

- 1. SO může udělit státní občanství ! 7 zák. č. 40/1993 Sb.
- 2. SO uloží pokutu až do výše 10 000 Kč
- (zásada předvídatelnosti)

Neurčité pojmy

- Forma uvážení
- Výraz blíže není definován PP
- Veřejný zájem, veřejný pořádek, občanské soužití
- Posuzováno případ od případu

Analogie

- Souvisí s interpretací a aplikací
- analogie legis – postupuje podle obdobné právní normy
- Analogie iuris – postupuje se podle právního režimu jiného právního odvětví

- Je ve správním právu vyloučena

Normy SP

- Co je to norma ?

(obecně závazné pravidlo chování vydané ve státěm předeepsané formě a vynutitelné státní mocí)

Znaky: regulativnost, právní závaznost, obecnost, vynutitelnost

Systematizace: hypotéza, dispozice, sankce

Členění

- Regulativní x ochranné
- Zavazující (přikazují nebo zakazují)x zmocňující
- Hmotně právní x procesně právní
- Perfektní x imperfektní
- Odkazující x blanketové

Realizace

- Přímá – samotné chování subjektů správního práva
- Aplikace – činnost orgánů veřejné správy
 - autoritativní proces (nositelé veřejné moci)
 - rozhodovací proces (akt aplikace práva)

Interpretace

- Výklad norem - vyložení právního obsahu
- Druhy: podle subjektu
 - a) legální
 - b) autentický
 - c) prováděný aplikujícím orgánem
 - d) doktrinální

Interpretace

- Podle metody:
 - Jazykový

- Logický
- Systematický
- Historický

Interpretace

3. Podle rozsahu:

- Doslovný
- Zužující
- Rozšiřující